

Délvidék

Délvidék
Politikai napilap
Felolvasó: Kánya Lajos

MEGJELENIK
 minden nap délután vasár- és
 ünnepnap kivételével.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Szabadka, IV., Rákóczi-út 20.
 Telefonszám 300.

ELŐFIZETÉSI DÍJAK:

Helyben házhoz hordva

egész évre — — — — 32—
 fél évre — — — — 18—
 negyed évre — — — — 8—

Vidékre postán küldve

egész évre — — — — 32—
 fél évre — — — — 18—
 negyed évre — — — — 8—

Az olaszok még mindig harcolni akarnak.

Lugano, junius 24. Orlando miniszterelnök többképviselő előtt kijelentette, hogy Olaszországnak tovább kell harcolni, mert a monarchia elkésredetten és minden tartalék harcbevételével harcol, hogy áttörhesse az olasz vonalat. Az ellenség nagy és erős, de ő mégis bizik az olaszok győzelmében.

Miksa főherceg kitüntetése.

Bécs, junius 24. Őfelsége öccsének, Miksa főhercegnek, akinek csapatai a napokban elfoglalták Dosso-altot, a Lipót-rendet adományozta.

Ujabb buvárhajó sikerek.

Berlin, junius 24. Buvárhajóink május hónapban összesen 614.000 bruttó tonna hajóteret szállítottak el. A buvárhajóharc kezdettől számítva az antant eddig 17 millió 730.000 tonna hajóteret vesztett, amelyből 10 millió 828.000 tonna az angol flottára esik. Megállapítottuk azt is, hogy áprilisban a jelentetteken kívül még 56.000 tonna hajóteret megrongáltunk.

Lemond az osztrák kabinet.

Bécs, jun. 24. Az osztrák kormány tegnap délelőtt minisztertanácsot tartott. A minisztertanács elhatározta a kormány tagjai, hogy lemondanak.

A király visszautazott Bécsbe.

Bécs, junius 24. Őfelsége tegnap este 7 órakor udvari különvonattal vissza érkezett Bécsbe.

Szurmay és Szerényi a királynál.

Bécs, junius 24. Őfelsége ma kihallgatáson fogadta Surmay Sándor bárót és Szerényi József minisztereket. A kihallgatáson megjelent Seidler osztrák miniszter elnököt is.

A király és az osztrák kabinet lemondása.

Bécs, junius 24. A király Seidler osztrák miniszterelnökhöz kéziratot intézett, amelyben a kormány lemondása fölötti döntést arra való tekintettel, hogy a parlamentáris helyzet visszaállítását óhajtja, fenn tartja magának. A kormányt pedig megbizta ideiglenesen az ügyek vezetésével.

RINGLISPIL.

Nemcsak germán harcol a gallok, nemcsak a magyar a talján és nemcsak a központi hatalmak az egész világ ellen, oh nem! Van ennél sokkal fontosabb, sokkal életbevágóbb harc, amely fontosabb a világháború befejezésénél, az általános békénél, az ország fejlődésénél. Ez a harc megdönti az ország klikkpalotáinak kapuit és a kapuk mögött remegve állnak a kis hinterlandi hadseregek, élükön a klikk- királyokkal, félve, hogy beront az „ellenség”, a másik klikk, kiragadja a hatalmat, a népszerűséget és akkor a másik párt fogja az orránál fogva vezetni az országot. Körülbelül két éve, hogy kitört a klikkháború, a pártharc, amely a legvéresebb, a legtajtékzóbb szájjal és sajtóval folyik. Már két éve, hogy a választójog dönti a kaput, nagyot rug Mungóvára kapuján, de az „pléhből van” lepattan róla minden rugás, minden szép szó, minden könyörgés és közóhaj s a mungókirály kormányokat buktat, kormányokat alakítat és továbbra is ő vezeti az ország frontmögötti hadműveleteit csak azért, mert az ostromló ellenség a kis párt, a vezetivel együtt gyáva és gyenge. Fontos ám ez a választójogi harc, fontosabb a kenyérnél, fontosabb a művelődésnél, a fejlődésnél, de nem fontosabb Mungóvára létezésénél. Oh nem! Már két éve, hogy ostromolják a hadi-érből levő és kívül-belül teljesen korhadttá várt s eddig már elérték akkora stratégiai sikert, akár csak a ringlispil pejlóva a fergás X-ik napján. De nem hagynak fel az ostrommal, hanem külön hadvezetőséget szerveznek, amely már fél éve ülészik és — még mindig ül. (Pedig de jólesnék ezeknek a fizetése néhány hadinyomorgónak!) Toldozzák-foltozzák a javaslatot, míg ugyan járnak, mint az egyszeri kol-

dus, aki folyton koldult, de hogy a kolduskirály meg ne büntesse, összeült vele paktálni és elpaktálta az egész szerzeményét.

Nagyfejű urak! Az önök munkájára az a megjegyzésem, hogy ily hiábavaló munkát emberek még nem végeztek. Hisz háború után ugyanis egy csapásra megadják azt, amiért már két éve paktálnak. Persze, ezt Mungóvára nem veszi észre! Hogyis vehetné észre, amikor acélfalain nincsen ablak, amelyen keresztül a vergődő, nyomorgó népre tekinthetne, amelyen keresztül megláthatná annak ezer baját, megláthatná, mennyire vérzik annak a népnek szíve, amikor látja, hogy elszedték tőle a terményeket és spirituszt égettek belőle, amikor látja, hogy raktárszámra rohad a gabona és ő éheznek, amikor látja a hadseregszállítók közül számtalannak a bitangságait, amikor látja a maga ezer baját a négyzetben és látja, hogy ezalatt ezer meg ezer hadimilliomos a tőle elvont falatokkal hizlalja korhadtt szíve tartályát. Mungóvára ezidőszereint vak, amilyen vakok voltak még mindig a nagy eseményekben szereplő vezetők. Ha Mungóvára vezérkara nem volna vak, azt mondaná, ne vesztegessük az éveket olyan vitával, amelyet az események döntenek el, hanem lássunk neki a gyökeres munkának és fogjunk össze! Ha kenyér kevés van, hát adunk olyasmit, ami megbecsülhetetlen: adunk műveltséget, általános fejlődést ígérünk és végre is hajtjuk ígéretünket. Az eddigi bajok főgyökerét, az iskolahiányt megfogjuk szüntetni, építünk iskolákat, hogy művelődjete, hogy a külföldet utolérjete. De nem az egyetemen kezdjük, mert Hámory sem született mindjárt képviselőnek, hanem a népiskolákat fejlesztjük, jobban ellenőrizzük és garantáljuk, hogy a tanítóságot nem viszik mindenféle piszok mun-

kára, rekvirálásra, stb., hanem meghagyjuk működésük helyén, a lehető legnagyobb figyelemmel leszünk azon, hogy a tanítóságot fölmentésük (habár mostanában vonultattak be hét évfolyamot, még a segédszolgálatosokat is) és neveljék elmaradt népünket. Neveljék az apa- és négy éven keresztül tanító — külső maradt vadoncokat, ne mesítsék őket, mert ha ezek vadak maradnak, akkor nem lesz kertész, aki a hazának e tüskés kertjét még egyszer rendbehozza! De lássák is el az iskolákat kellően, lássák el az iskolák vezetőit, a tanítóságot, mert nyugodtan tanítani csak úgy lehet, ha a megélhetés is biztosított van. De nekik most fontosabb a paktálás, a gulyáshősnek (képviselő) való megválasztása! Tessék bemenni ma egy iskolába — Uraim, akármelyikbe! és ha önök kicsit szívükön hordják a tanügyet, sirvakadnak a tanügy sirmalmas helyzete fölött. Pedig kitől tanult meg Tisza Pista olvasni? Lám, ha nem lett volna tanítója, akkor Hámory ur hazafiui cselekedeteit is a dadának kellett volna fölolvassnia! Még sokat lehetne írni, de mivel félok, hogy a várban ezeket a békeföltételeket sem veszik figyelembe, egyelőre felhagyok az ostrommal. *Krfl.*

Lopnak a csehek.

A cseh katonák tolvajlására és a közönség elkeseredett hangulatára jellemzően a következő levelet kaptuk:

„Elképzelhetetlen az erkölcsi süllyedés amivel lépten-nyomon találkozok az ember a háború e szomorú korszakában itthon, hol a tisztesség és becsület kellene, hogy irányítsa mindent.

Ha valamit szállítanak, bizonyos, hogy meglopják. Meglopják a vasúti szállítmányt, meg azt a mi a postán jön, vagy megy, szóval feltörnek, lopnak mindent.

A katonavonatok ahol megállanak, azt az állomást végig lopják, ha csak a parancsnok őrséget nem állít a vonat mentén. A lezárt vagonokból a boros hordót kigörgetik, megfúrják a hordót s amit hamarjában el nem lophatnak, kiereszik.

Most ment itt keresztül egy csehekből álló zászlóalj. Nagyszomból jöttek s az uton végig loptak mindent, ami elmozdítható volt. Tőlem a lakásom előtt elvittek egy széket és 11 drb. székpárnát. A széket a vagonokból megkaptam de a párnákat nem.

A cs. és kir. vasúti vonalparancsnokság Szabadkán E. Nr. 1149. Res. sz. slatt értesít, hogy a hős csehek a 30960. számú szállítmányban követték el ezt a hős katonavonaton.

Horgosi Királyhalom, V/20.
Szobonya Bertalan.”

A városi tisztviselők szervezkedése.

Megalakítják a városi alkalmazottak országos szövetségét.

(Saját tudósításunk.) Tegnap délután 11 órakor a városi tisztviselők és alkalmazottak a városháza dísztermében gyűlést tartottak. A gyűlésen a szegedi városi tisztviselők által megindított és a városi tisztviselők országos szervezésére irányuló akció képezte az értekezlet tárgyát.

A gyűlést dr. Biró Károly polgármester más irányú elfoglaltsága miatt dr. Dembitz Lajos helyettes polgármester nyitotta meg. Röviden ismertette az összejövetel célját, majd felkérte a teljes számmal megjelent tisztviselőket, hogy az értekezlet vezetésére elnököt és jegyzőt válasszanak. A megjelent tisztviselők elnöknek egyhangulag Dembitz Lajos h. polgármestert, jegyzőnek Völgyi János főjegyzőt választották meg.

Ezenek megtörténetével Völgyi János főjegyző ismertette a szegedi városi tisztviselőknak a városi tisztviselők mostoha helyzetét, vázoló átiratot, melyben felhívják a magyarországi összes városok alkalmazottait, hogy erőiket egyesítve alkossák meg a városi alkalmazottak országos szövetségét, csatlakozzanak az általuk megindított mozgalomhoz és egy később meghatározandó időben Szegeden, vagy az ország egy más központi fekvésű városában helyzetük javítását megvitató országos értekezletre gyűljenek össze.

A világháború negyedik évében a mindig mostoha előlában részesülő tisztviselők és alkalmazottak ezzel megkezdték a harcot helyzetük javítására.

Völgyi János főjegyző párhuzamot vont az állami és városi alkalmazottak helyzete között és azt a következtetést vonta le, hogy a háború alatt szintén nélkülözött állami tisztviselők 100%-kal jobb körülmények között végzik a hivatásukat. És hogy a városi tisztviselők a háború folyamán tényleg elmaradt helyzetükön javítsanak, kell, hogy országos szervezetbe tömörüljenek.

A beterjesztett indítványt, — mely szerint a szabadkai városi tisztviselők magukéva teszik a szegedi városi tisztviselők mozgalomát — egyhangulag elfogadták és csatlakozásukat jelentették be a városi alkalmazottak országos szövetségének a megalakításához.

Hozzájárultak a Szegeden egy későbbi időben meghatározandó országos értekezlet megalakításához és a szabadkai városi tisztviselők képviselőtében, mint a megalakult helyi csoport elnökét, Dembitz Lajos h. polgármestert és jegyzőjét Völgyi János főjegyzőt, valamint Kiss Endre és Milassin Ignác számellenőröket küldötte ki.

Hogyan lehet szenet kapni?

(Saját tudósításunk.) Tudvalevően az Országos Szénbizottság hivatása volna az is, hogy a cséplőgépeseknek szenet utaljon ki. A szénbizottság ellen azonban különösen a szabadkai géptulajdonosoknak, — összesen 150 cséplőgép van Szabadkán — az a kifogásuk, hogy a kérvények beérkezésének a sorrendjében adja a szenet, már pedig ahol előbb érik a gabona és előbb kezdődik a cséplés, oda nyilván azonnal kell szén. Ha mindjárt később ment is el a kérvény.

E héten a homokos vidéken mindenütt, de Szabadka területén különösen már csépelni kell, de egyetlen géptulajdonos sem kapott itt semmi szenet. Raczkó Mihály, akit az összes szabadkai cséplőgépek ellenőrzésével bízott meg a polgármester, fönn járt az Orsz. Szénbizottságnál és ott azt mondta neki, hogy lesz szén és leküldik a város címére, mert a géptulajdonosoknak külön nem adnak, hanem csak azoknak, akiknek legalább 150 lánca kalászos gabonájuk van. Micsoda zürzavar lesz itt, ha megjön a szén és kiosszák a géptulajdonosok közt! Azokat mind be kell idézni, azoknak egyenként be kell előre fizetniük a szén árát és ha vagononként érkeznek, azt 50 felé elosztani. Egynek 1 vagonból csak 2 métermázsa jut és így egyik se csépelhet.

Van olyan szabadkai géptulajdonos, aki jun. 7-én kelt végzést kapott 21-én a benzinnél. Ahelyett, hogy a minisztérium annak a cégnek küldte volna az irást, amely a benzint köteles kiutalni azt a géptulajdonosnak küldte. Ezt most újra föl kell küldeni a cégnek.

A legújabb intézkedés szerint, minthogy közérdek, hogy minél

előbb új gabona álljon rendelkezésre, a Haditermény r.-t. szabadkai kirendeltsége, melynek vezetője Strauss Árpád, felhívta a gazdákat, hogy akinek még nincs szene és aki még nem is rendelt, azzal alárat egy nyilatkozatot, hogy a cséplést haladéktalanul megkezdi s erre H. T. közbenjár, hogy a szénbizottság utaljon ki részére annyi vagon szenet, ahányszor 10 vagon gabona beszállítását igéri. Aki pedig már valahol rendelt szenet, de még nem kapta meg, annak részére a H.-T. megsürgeti a szén szállítását.

Strauss Árpád a polgármesterrel már megállapodást is létesített és valószínűen 100 vagon szenet küldenek Szabadkára szétosztás végett.

Aforizmak.

Nem kell attól félni, hogy féljenek tőlünk!

Beesületesebb egy nyílt szó, mint egy kocsiderék diplomácia.

Balga az, aki cselekedeteiért elismerést az ellenféltől vár.

Jobb ma szurni, mint holnap agyonveretni.

Krisztus azért hagyta magát a keresztrefeszítésre, hogy mi ne hagyjuk magunkat.

Keresztény Magyarország legyen keresztény magyarké!

Hadi témák.

IV. Az a hatalmas pénz.

Igaz, ez a békében is beszéd-téma volt. A háborúban azonban még inkább az lett. Hadi téma a rettentően felszaporodott, egykettőre milliárdokká és milliárdokká dagadt pénz éppúgy, mint a hivatalnok-háztartásokból a drágaság növekedése arányában eltűnt pénz.

Mind a két meggyilatkozása, úgy a pénztenger, mint a pénztelenség, emberi bűnököt fakaszt. A háború a legváltozatosabb hadi bűnököt produkálta, amelyeknek a kulesa, forrása, kiindulási alapja: a pénz. Csak a bécsi Davit Emundok bűnét említjük, aki tervszerűen előkészített gyilkosság értelmi szerzője lett — pénzsóvárságból.

Annyit beszélnek és még többet irnak milliárdokról és milliárdokról, hogy a fáradt, az agyonhajszolt a könnyelmű, a gondokkal küzdő embermilliók nagy részében fölcsigázódik a vágy az ezrek, száz- ezrek és milliók után. Ez a vágy szüli meg azután a pénz érdekében elkövetett bűnököt.

De ennek a pénzdagálnak és pénzvágyak lehetnek igen tragikus következményei. Még pedig a háború után. Majd ha visszatérnek. Ők, a hősök, a rokkantak. Ha ezek nélkülözni, éhezni fognak, ha ezek azt látják, hogy véruk ontása nekik nyomorúságot, a felmentett hadiszállítóknak meg milliárdokat, latifundumokat hozott, akkor ezek a hősök és rokkantak majd az egész országban felemelik hatalmas szavukat és részt fognak kérni a hadimilliárdokból, a hadseregszállítók meg nem érdemelt sokmilliókból.

Részt kérnek. Ha ez nem használ: részt követelnek, sőt erővel részt vesznek.

Ezt a hős-, rokkant- pénzoffenzívát igazsággal el sem tudnók itélni. Hisz ezek a hadimilliárdok az ő vérük gyümölcsei. E gyümölcsökhöz teremtészetes elsőbbségi joguk nekik van és nem a hadiszállítóknak, akiknek a milliárdokat a konjunkturák hozták.

Reméljük, hogy az állam annak idején ezt a pénzoffenzívát békésen fogja lebonyolítani. Lesz rá mód. Pl. az egymillió koronán felüli, kétségkívül hadiszállítástól eredő vagyonoknak 50 százalékát a hazatért hősök és rokkantak javára lefoglalja.

Még akkor is sok milliója marad a hadiszállítóknak. Hogy erre körülbelül sor fog kerülni, arra mutat az állam adópolitikája.

KORZÓ-MOZI

műsora.

Hétfő-kedd

Virágh Jenő Sándor Stefi

A nemzeti Royal Orfeum művészeinek és társulatuknak.

Nagy Rabaré vendéglátéka

Fellépnek:

Virágh Jenő, Sándor Stefi, Heltai Árpád, H. Rózsahegyfi Ilona, Takács mindkét nap teljesen új műsor. Nagy Endre, Zerkovitz, Szőke Székely, Weiner darabjai, trófiák, duettek, magán számok.

Helyárak: 6, 4, 2 korona.

Előadások: d. u. 6, este 1/2 9 kor, vasár-, és ünnepnap 1/2 3, 4, 6, 1/2 9

NAPI HIREK.

— **Meghívó.** A nyugdíjasok országos özegek és árvák gyorssegélyosztálya június hó 28-án d. u. 5 órakor tartja választmányi ülését saját helyiségében, városi székház II. em. 104 sz. melyre a választmányi tagokat tisztelettel meghívja az elnökség.

— **Egyházi kitüntetés.** Szeveva János uverbázi gimnáziumi tanárnak és hitközségi jegyzőnek példás katolikus és kiváló nevelői működéséért és a hitközség érdekében kifejtett buzgó munkálkodásáért főpásztorunk elterjesztésére a pápa a Pro Ecclesia et Pontifice kitüntetést adományozta.

— **Bistyák Ferenc** elfoglalta hivatalát. Bistyák Ferenc tvszki bíró ma foglalta el hivatalát. A szabadkai járásbírósgon polgári per ügyekben ítélkezik.

— **Kinevezések.** Népfelkelő századosok lettek: Gollovitz Győző, dr. Veréb Gyula 6-os honvéd népfőhadnagyok. Népfelkelő hadnagyok lettek: Mucsy György, Weiss Hugó 86 gyalogezredbeli népfelkelő tisztjelöltek. Szegő (Stampfed) József, Radetzky Dezső, Fricik Sándor, Fridmann Gyula 6 honv. gyalogezredbeli népfelkelő tisztjelöltek.

— **Egyházmegyei hírek.** Az érseki hatóság kápláni minőségben Pintz Jánost Topolyáról Apatinba és Gere Vincét Bajaszentistvánról az óbecse-alsóvárosi plébániára helyezte át.

— **A sztrájk.** Szerényi József kereskedelmi miniszter a Ház ülésén a következőket mondotta: „A sztrájk miért ütött ki? Amint nekem jelentették azért, mert a katonai parancsnok ugyanugy, mint a gépgyári esetben, egy munkást megfenyegetett, hogy fegyelmi büntetést lesz kénytelen vele szemben alkalmazni. És ekkor az a munkás megfenyegette, hogy úgy fog elbánni vele, mint a pécsi parancsnokkal, aminek következtében a katonai parancsnok ezt a munkást köteleességszerűen letartóztatta.

— **Névmagyarosítások.** A m. kir. belügyminiszter, Gottlieb Sándor, Gottlieb Miksa, Julia, Irén, és Ilona bajai születésű, szegedi illetőségű lakosok, családi nevének „Gáborra“ kért átváltoztatását megengedte.

— **Segédszolgálatos katonák figyelmébe.** Az összes szabadkai őrszolgálatot és budapesti segédszolgálatosbeli legénység Zomborba a miniszterbiztosi irodába bevonulni tartozik.

— **Bronzermes vitézek.** A bronzvitézségi érmet kapták újlag: Toller István népf. járőrvezető, Kalesovics István huszár a 4-es honvéd huszárezredben. Lung Jakab, Lukács János 6-os honvéd népfelkelők. Először kapták Horák Kálmán, Erdős Bálint, Sütő Ferenc, Slezák Mihály, Botits Lázár 6-os népfelkelők.

— **Pénzügyi kinevezések.** A m. kir. pénzügyminiszter Kur Pál topolyai adóhivatali tisztviselőt a VIII-ik, Putó Mihály kulai és Lovas Mihály óbecsei adóhivatali tisztviselőket a IX-ik, Mutter János palánkai, Tordy Béla zombori, Bagi Márton bajai, Csejthey Ist-

ván titeli adóhivatali tisztviselőket ebben minőségükben jelen állomáshelyükön való meghagyásuk mellett a X. fiz. osztályba kinevezte.

— **A kofák ostroma** a tanyai asszonyok ellen. Eddig, mikor még villamos is járt Palicsról, a kényelmes szabadkai kofák a Rudicskitérőnél várták a megrakott tanyai asszonyokat, ma, hogy a villamos nem jár, ez a fekete had a Szegedi utat lepi el és szinte lesik a tanyai asszonyokat és ha egy-egy jól megrakott asszony megjelenik a láthatáron, valósággal elragadják tőle áruját. Ezért van az, hogy a szabadkai piacon a közönség már csak kofáktól vásárolhat és ezek uzsorakarma irányítja a piaci árakat. Ezekkel az állapotokkal jó volna a hatóságnak törődnie. Ugy látszik, Zomborban nagyobb súlyt vetnek a piacra, mert — mint értesülünk — a napokban Balogh fősipán tartott személyesen egy kis razzliát. Igazán kár, hogy nincsen külön fősipánunk.

— **Értesítés.** Nyugdíjas vasuti hivatalnokok és altisztek részére befizetési cukor kiosztása megkezdődött, amelyhez szükséges cukorigazolványokat a ny. o. sz. fiók elnöksége d. e. 10 órától 11-ig a városi székház I. em. 33 számú helyiségében jelentkezőknek kiadja.

— **Szarkás Palicson.** Ritka eset lenne, ha egy vasárnap bieszkázás nélkül múlta el. Tegnapi példán a palicsi földművelőiskola órét, névszerint Csernok Józsefet szurta le egy bieszkás. Csernok gyanútlanul ment a palicsi országúton, egyszerre egy civil megtámadta és hasába döfte bieszkáját úgy, hogy belei rögtön kifordultak. Az életveszedelemesen megsérült embert a mentők behozták a kórházba.

Keresztény ember kezébe keresztény ujság való. Ki a zsidó pornográfiával a keresztény családokból!

— **A címletek kiadása.** A hadikölcsön befizetése alkalmával az aláíró fel az aláírási helytől pénztári elismervényt kap. A kötvények kiadásának időpontja idajekorán hirdetményileg fog közzététetni. A kötvények kiadása költségmentesen ugyanazon a helyen fog megtörténni, ahol a pénztári elismervények kiadottak. Az aláíró felek a címbeosztásra irányuló esetleges kívánságukat a jegyzés alkalmával az „Aláírási nyilatkozat“nak erre a célra megjelölt helyén kifejezhetik. Ily kívánság hiányában a jegyzett összegeket a legnagyobb címletekben fogják kiszolgáltatni.

— **Kitüntetett gimnáziumi tanuló** Szép kitüntetést kapott egy zentai diák, névszerint Frank Pál. A király életmentésénél tanusított bátor és önfeláldozó magatartása elismerésül az ezüst érdemkeresztet adományozta.

— **Szabályozta a miniszter a gyártó, feldolgozó és forgalombahozó iparokat.** A kereskedelemügyi minisztérium az iparcikkek gyártását, feldolgozását és forgalombahozatalát, valamint árát rendelettel szabályozhatja. Erre a célra az iparcikkek gyártásával, feldolgozá-

sával és forgalombahozásával foglalkozó vállalatok kényszeritársulását is elrendelheti és a társulatok szervezetét és hatáskörét, a tagoknak jogait és kötelezettségeit, ideértve a társulattal és a többi tagokkal szemben teljesítendő fizetési és megtérítési kötelezettséget, a társulatnak pedig hasonló társulatokhoz való viszonyát is szabályozhatja.

— **Bácskai papnövendékek felvétele.** A következő bácskai ifjak vétettek fel a kalocsai küsszeminariumba; A VII. osztályra: Czrnkovic Gergely Szabadkáról. — A VI. osztályra: Graca Illés Madararól, Jerkovity Mihály Bajoról, — az V. osztályra: Bukor László Góderlakról, Gausz Ferenc Futakról, Helfrich Ferenc Futakról, Keller Béla Bezdánból, Keller János Kuláról, Keszler Ferenc Bácsujfaluról, Mullion András Szépligetéről, Raible Ferenc Hód-ságról, Szobnya Márton Gombos-ról, Tóth J, Imre Góderlakról. Feltételeken feltétettek: a VIII. osztályra: Pizlinger Károly Regőcéről, az V. osztályra: Lovas Simon Bezdánból.

— **Öngyilkosság a temetőben.** Az ugynevezett Bajai-temetőben tegnap borzalmas leletre bukkantak a járőrök. — Egyik fára felakasztva, holtan találtak egy fiatal katonát. Semmiféle igazoló írást nem találtak nála s így a kilétét sem tudták megállapítani. Holttestét a temető hullaházába vitték.

— **Az ideai mezőgazdasági munkabérek.** Az ideai mezőgazdasági munkabérek a szabadkai munkabizottság a következőkben állapította meg. Junius hónapban napi-bér 8 K, július hónapban 10 K, augusztus és szeptember hónapban 9 K. A munkaadók a katonai munkások után 2 K, élelmezési díjat igényelhetnek. A kukorica kapálása, vagy feltöltése ekézés nélkül 60 K. lánconként. A gabona learatása 60—65 K lánconként. Dőlő gabonában 75 K. Szénakaszálás lánconként 30 K. Kévekötés marokrakással keresztenként 75 fillér. Kéveköztőgép után a kéve keresztben rakása keresztenként 20 fillér.

— **A hadigondozó a hadiárvákért és özvegyekért.** A Szabadkai Hadigondozó felhívja a polgáriiskola vagy más középiskola hatosztályát elvégzett 16 ik életévüket betöltött hadiárvalány gyermekeket és az ugyanezen végzettséggel bíró 30 évesnél nem idősebb hadiözvegyeket, hogy „a központi tekszttilipar r.-t.“ hadialapítványát képező internátussal egybekötött közép-fokú női gazdasági és kerétszeti szakiskolában az üresedésben lévő 15 internátusi helyre pályázzanak; Bővebb felvilágosítást a szabadkai Hadigondozó és Népiroda ad. Városi székház I. em. 43-a.

— **Betörés a Kazinczy-utcában.** Vasárnapra virradó éjjel ismeretlen tettesek betörték Czirok eszmadia Kazinczy-utcai üzletébe, honnan az összes kész munkákat elemelték. A kár nagy.

— **Kalocsa rendezett tanácsu város lesz.** Kalocsa legutóbbi közgyűlésén *Rehányi* Ferenc községi képviselő önálló indítványát a községnek rendezett tanácsu várossá leendő átszervezésére egyhangulag elfogadták. A közgyűlés kimondta,

hogy az átalakulással összefüggő előkészületek megtételére 15 tagú bizottságot küld ki. A bizottság elnökéül *Kleiner Lajos* c. püspököt választották meg.

— **Talált olvasó.** Tegnapi a városháza I-ső emeletén egy kék kendőbe kötött ezüst keresztet olvasót találtak. Igazolt tulajdonosa a polgármesteri hivatal szolgálatánál átvetheti.

Vagy elnémitjük ellenségeinket, vagy mi némulunk el! (Jana abb)

— **Visszatért hadifoglyok tanulmányi szabadsága.** A hadügyminiszter rendetét adott ki, amely szerint a hazatért hadifoglyok szintén kaphatnak tanulmányi szabadságot. Igazolniok kell azonban, hogy legalább két éve teljesitenek katonai szabadságot s ebből legalább hat hónapot a harcúterén töltöttek. A hadifogságban töltött idő beleszámít a katonai szolgálatba.

— **A katonák panasza.** Most, hogy az aratási munkálatok megkezdődtek, a katonák egymásután küldik szerkesztőségünkbe panaszos leveleket, hogy az aratási szabadságot nehezen kapják meg és míg saját földjük munkáskéz nélkül áll, addig napi 3 koronáért az uradalmakban kénytelenek aratni. Most, mikor 30 koronás napszámot kell fizetni egy munkásnak, érzékeny veszteség éri őket és ilyen helyzetben nem szívesen végzik a munkát idegen birtokosoknál. — Annyi bizonyos, hogy kedv nélküli munkának nem sok haszna van.

x **Kovács István** tanár VI. kör. **Mária Terézia-tér 15. szám** alatt levő magántanítási szofolyamán elfogad tanításra gimnáziumban és egyéb iskolákba járó tanulókat elsősorban lányokat és magántanulókat.

Szerkesztő:

BERKES MÁRK.

Nyomatott a kiadótulajdonos, **Szent Antal Nyomda és Irodalmi Vállalat** mint szövetkezeti könyvnyomdájában Szabadkán. Rakóczi-utca 20. szám

Felelős szerkesztőnk telefonszáma:

Palics 34.

Valódi amerikai

fogak és fog-sorok.

Különlegességek
fogászati munkákban, aranyból és platínából, valamint arany- és platinafogak, koronák és hídak, ugyszintén szájpadlás nélküli fogak. Foghúzás teljesen érzéstelenítve és fogtömések (plombálások.)

Schäffer Géza vizsgázott fogtechnikus.
Szabadka, Kossuth-u., Prokes-ház. Telefon 56.

Bácskai utasok figyelmébe!

A „Délvidék“ kapható Zombor, Baja, Ujvidék és Szabadka vasuti hírlap-árusítóinál.

Mozgó-fényképszínház.

Korzó mozi műsora:

Hétfő—kedd: Virág Jenő, Sándor Stefi, társulatának vendégjátéka. Fellépnek: Virág Jenő, Sándor Stefi, Nemzeti Royal Orfeum művészei, Heltai Árpád, a Kristálypalota táncosmestere, H. Róssahegyi Ilma kabaréművésznő. Színrekerülnek: Nagy Endre, Zerkovitz, Weiner, Szóke Szakáll darabjai, tréfák, duettek, pompás magánzámok, aktualitások.

Szerdán: Nyárai Antal az Apolló kabaré országos hírvendégjátéka. Fellépnek: Nyárai Antal, Mezei Ilonka, Lovas Imre, Tesztory Lya a Fővárosi orfeum, és Folies Coprice művészei. Kitűnő darabok, tréfák, magánzámok.

Csütörtön: Beregi Oszkár fellépése A föld embere. Nagy sláger. 4 felvonásban. szenzációs film-játék.

Pénteken: Nyárai Antal az Apolló kabaré országos hírvendégjátéka. Fellépnek: Nyárai Antal, Mezei Ilonka, Lovas Imre, Tesztory Lya a Fővárosi orfeum, és a Folies Coprice művészei. kitűnő darabok, tréfák, magánzámok.

Szombat—vasárnap: Francesca Bertini ragyogó szép filmje, remek szerepe; Egy Pierot története. megkapó dráma 3 felv. A hálátlan fiu. szimű 2 felv.

„Ferravin“

vasas chinabor.

Erősítő szer gyengékedőknek, vérszegényeknek és lábadozóknak. Étvágyat gerjesztő ideget erősítő s vért javító gyógyszer. Szám-alan orvosi ajánlás.

Szabadkán Kapható. Decsy Jenő úr gyógyszerertárában. Jelenlegi ára fél literes palaekontként 10 K. — A „Ferravin“ névre tessék ügyelni.

Palicson 3 butorozott szoba

Kiadó

a parkban. Cim a KIADÓBAN

Ajánlek azonnali szállításra kerek

Fehérhúsú étkezési

az évi termésű

Tarlórépamagot

folyó árban. csomagolás önköltségen az árral együtt utánvételeztetik.

Kiss Lajos
Pu-Zebnaticza u. p. Topolya

Kévekötelet

kézi tiszta kenderből, géphez textiltől minden mennyiségben azonnal szállítanak.

Faludi és Elek

zsák-, zsinag és ponyvakereskedők
BUDAPEST Nagykerona-u. 22.

Viszketékséget, sümört, rühöt

a leggyorsabban elmulasztja a Dr FLESCHE-féle eredeti törv. védett

„Skaboform Kenőcs“

Nincs szaga. Nem piszkít. Mindig eredeti peccsés dr. Flesch-féle kérjük. Probatógely 3 korona, nagy tégely 5 K., családi adag 12 korona Szabadka és vidéke részére főraktár:

DECSY GYULA

„Szent Terézia“ városi gyógyszerertár I. kör Deák-utca. (Kiskápolna mellett.)

Vételnél a SKABOFORM védjegyre ügyeljünk!

A világlítási rendelet

határozatait a fényhatás osökkenése nélkül csakis

Tungsram félwattos lámpákkal

lehet betartani.

Használjon 25, 40, 60 watt fogyasztású

Tungsram-lámpákat.

Palicson kiadó

nyárra 2 butorvott szoba, külön külön, a Nagy Ferenc-villában. (Földmivessékola mellett.)

Veszünk a legmagasabb áron HASZNÁLT TANRÖNYVERET

regényeket, régi ujságpapirt kilóra. Amíg raktáron van Vergé-papirból készült cigarettahüvely 2-és és 8-as 7 kor. ezrenkint Családi és táberi levelezésre 100 papir és 100 boríték 5 kor. Palicsi és szabadkai képes levelezőlapok darabja 10 fillér.

Művészlapok 10 fill.-től. 20 fill. igen nagy választék, viszontelárúitók részére papírok, írószeresek kaphatók.

Lipsitz és Lampel

könyv-, írószer- és papirkereskedése
Szabadka, Rudfos-utca.
Telefon 604 sz.

Jásznagykunszolnok vármegye Kisújszállás város határában több rendbeli **földbirtok** és pedig: **125,128, 165,145** (1200 négyszögöles) holdakban gazdasági épületekkel felszerelve előnyös feltételek mellett **eladó.** Bővebb fölvilágosítást nyújt Mihály Péter Kisújszállás.

Papirspárga

kilogrammonként

10 korona.

Klein Géza cégnél

Szabadka.

Bercsényi-u. 5.

Ásvány-,kenő-, hengerolaj, gépszijpuhító zsír, szijviaszok. **KAPHATÓ**

Kertésznel, miklós-utca
40. sz. Telefon 635. sz.

MENETREND

Budapestről érk. délután	1:00
éjjel	6:01*
	12:24
	4:12
Budapestre ind. délelőtt	10:15*
délután	1:55
éjjel	11:58
	4:47
Zomborból érk. délelőtt	10:02*
éjjel	10:11
Zomborra ind. éjjel	6:14*
	5:28
Ujvidékről érk. délelőtt	7:46
délután	1:21
éjjel	10:58
Ujvidékre ind. délután	1:44
éjjel	6:26*
	4:26
Szegedről érk. délután	12:42
éjjel	8:06
Szegedre ind. délután	1:80
éjjel	12:05
Cserevka—Gombosról érk. éjjel	8:57
Cserevka—Gombosra ind. éjjel	4:42
Zentáról érk.	1:06
Zentára ind.	4:36
Bajáról érk. délelőtt	9:02
éjjel	9:28
Bajára ind.	7:00
	5:05
Bácsalmásról érk. délelőtt	7:45

A *-gal jelzettek gyorsvonatok. Az éjjeli idő: este 6-tól reggel 6-ig.

Harisnyáit

javíttassa „Rózsa“ varrott fejjel. Párónként 2-40 K. Törvényesen védve. Minden párhoz kell egy régi harisnyaszár. A harisnya fejét levágni nem szabad. Bármilyen más fejjelést és javítást elfogadunk. Gyűjtőhely Pázmány-utca 34. sz.

Sárga Baraczk Eladó.

Szobonya Bertalan
„Horgosi-királyhalmán.“

Ujság árusító

emberek,
asszonyok,

lányok,

fiúk

havi fizetéssel,

vagy magas %-al

azonnal felvételt

nek a

DÉLVIDÉK

kiadóhivatalában.

Elsőrendű Gyertyamosi salétrommentes

tégla

azonnal kapható

Bánó és Bröder
cégnél Szabadka

Eladó szőlő a Bácskában!

A tulajdonos katonai szolgálata miatt potom árt és kedvező fizetési feltételek mellett.

Jó kezekben aranybánya.

Részletes felvilágosítást nyújt Nagy Lajos Országos Adásvételi Vállalata, Debrecen.

Egy teljesen jókarban levő zongora eladó: Kulucsis Magdolna IV. kör Nap utca 257.

Munkáslányok magas fizetéssel felvétetnek

a Johanna szikvizgyárban.